

Vliv segmentových strategií na mechanické vlastnosti velkoformátových dílů

David Chalupa
Ústav konstruování

VYMEZENÍ PROBLÉMU A CÍL PRÁCE

Hybridní technologie

šnekový extruder + KUKA KR8 1620
obráběcí vřeteno

Typické aplikace

Výroba trupů lodí   Formy kompozitních dílů

PROBLÉM
Studený spoj

Tisk na vychladlý povrch

Pevnost tisknutých velkoformátových dílů

100%
80%
60%
40%
20%
0%

Ve směru vrstev   Kolmo na vrstvy   Studený spoj

ŘEŠENÍ

Strategie obrábění a následné přetisknutí tvarové drážky

CÍL PRÁCE

Cílem práce bylo objasnit vliv výrobních strategií na pevnost segmentových spojů

PP30GF

Střídání tisku a obrábění umožňuje výrobu složitých velkoformátových dílů, ale při navazování výtisku na vychladlý povrch vzniká studený spoj s nízkou pevností. Práce proto řeší hybridní tvarový spoj mezi segmenty a hodnotí vliv jeho geometrie a parametrů přetisknutí na výslednou pevnost u výtisků z polypropylenu s příměsí skelných vláken.

ÚPRAVY PRACOVÍŠTĚ

MODULÁRNÍ TISKOVÁ PLATFORMA

ÚPRAVY EXTRUDERU

Nová násypka   Automatická výměna nástroje
Chlazení tepelné bariéry   Systém chlazení stopy

Aby bylo možné experimentálně ověřit segmentové strategie, bylo nutné upravit pracoviště, které během práce procházelo přestavbou z aditivního na hybridní aditivně-subtraktivní systém. Úpravy zahrnovaly návrh a realizaci modulární tiskové platformy, úpravy extruderu, chlazení a přípravu systému pro automatickou výměnu nástrojů.

METODIKA A PRŮBĚH VÝZKUMU

Modelové těleso

Sekundární segment

Primární segment

Segmentový spoj – zkoumané parametry

Hloubka drážky
Vzdálenost dna drážky od horního povrchu segmentu
 h_g : 2–4 mm

Šířka drážky
Šířka drážky v úrovni dna drážky
 w_g : 3–4,5 mm

Přeextruze
Poměr vtačeného objemu materiálu vůči objemu drážky
 c_p : 100–140 %

Sady vzorků

1 modelové těleso = 4 sady vzorků = 4 sady parametrů

Výroba modelových těles a vzorků

Tahová zkouška

Vzorky dle ISO 527-4

Mikroskopická analýza

Metodika byla založena na výrobě modelových segmentových těles s proměnnou šířkou drážky, hloubkou drážky a mírou přeextruze při jejím zaplnění. Z vyrobených těles byly vyrobeny sady zkušebních vzorků, jejichž pevnost byla ověřena tahovou zkouškou a u vybraných vzorků doplněna mikroskopickou analýzou kvality spoje.

VLIV PARAMETRŮ NA PEVNOST SPOJE

Vliv hloubky drážky

Dno drážky ležící uvnitř tiskové stopy vede k vyšší pevnosti spoje

Průměr maximálního modelovaného napětí [MPa]

Výška stopy = 2 mm

Hloubka drážky [mm]

Vliv šířky drážky

Větší nosná šířka substrátu vede k vyšší pevnosti spoje

Šířka drážky [mm]

Šířka drážky [mm]

Vliv cílené přeextruze

Cílená přeextruze drážky vede k vyšší pevnosti spoje

Cílená přeextruze [%]

Nejvyšší pevnosti bylo dosaženo při poloze dna drážky přibližně uprostřed tiskové stopy. S rostoucí šířkou drážky pevnost klesala, protože se zmenšovala nosná plocha původního substrátu, ve kterém docházelo k porušení. Cílená přeextruze zvýšila tlak taveniny v drážce a zlepšila její zaplnění, čímž podpořila pevnost výsledného spoje.

VLIV VÝROBNÍ NEPŘESNOSTI

Mechanismus vzniku

Tryska při plnění drážky doléhá na horní plochu segmentu. **Optimální stav**

Tryska je výškově vychýlena od horní plochy segmentu. **Nepřesnost - výšková odchylka**

Velikost odchylky

Maximální obecné napětí [MPa]

Výšková odchylka [mm]

Mechanismy porušení

S výškovou odchylkou   Bez výškové odchylky

Vliv na pevnost

Maximální obecné napětí [MPa]

Stejně parametry vzorků, odlišná pevnost v závislosti na velikosti odchylky.

Mikroskopická analýza

Během experimentu byla odhalena výrobní nepřesnost, která zásadně ovlivnila pevnost spoje. Při oddálení trysky od optimální polohy nebyla tavenina dostatečně zatlačena do drážky, nevznikl potřebný tlak a spoj se vytvořil nekvalitně. Odchylka byla měřitelná mikroskopickou analýzou a projevila se poklesem pevnosti i změnou mechanismu porušení.

ZÁVĚR A POROVNÁNÍ

✓ Popsán vliv šířky a hloubky drážky na pevnost segmentového spoje

👍 Prokázán pozitivní vliv přeextruze na únosnost segmentového spoje

🎯 Identifikován zásadní vliv výrobní nepřesnosti na únosnost spoje

65 %
Obnovení únosnosti kontinuálního tisku

Porovnání pevností zkoumaných vzorků

Maximální obecné napětí [MPa]

■ Kolmo na vrstvy   ■ Studený spoj   ■ Obroběný studený spoj   ■ Nejlepší sada

Studený spoj snížil pevnost rozhraní přibližně na 20 % pevnosti kontinuálního tisku. Navržená hybridní strategie obnovila u nejlepší sady asi 65 % původní únosnosti, tedy přibližně čtyřnásobek pevnosti běžného studeného spoje.